

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวายอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

บทนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตด้านการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนเมื่อเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาค้นต่อที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และ เป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การ เพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ จำนวน ๔ ประเด็นคือ

๑. การอนุมัติ การอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล รวมทั้งการกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ในเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย

หลักการ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ หรือในกรณีที่พบการทุจริต ที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย
๓. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนภายใน เทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย
๔. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย
๕. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย

นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานในอนาคต

ความหมายของการทุจริต

ตามพระราชบัญญัติมาตรการฝ่ายบริหารและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓ “**ทุจริตในภาครัฐ**” หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบในภาครัฐ “**ทุจริตต่อหน้าที่**” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งในตำแหน่งหรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์อย่างใดที่อาจทำให้ผู้อื่น เชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ความหมายของสินบน

สินบน Bribery ISO ๓๗๐๐๑ ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกรับผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure / Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในของ องค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood))		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก
		มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อการดำเนินการ

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษ ข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคม ให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทหรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ Degree of Risk = Likelihood x Impact
--

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	๑๕-๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง	๙-๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	๔-๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ	๑-๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ(Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย ประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็นที่เกี่ยวข้อง กับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่เพื่อสร้างมาตรการ ในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต โดยพิจารณาจากปัจจัย ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณา ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงและผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้น จากความเสี่ยงนั้น รายละเอียดตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของการปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือการรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย
อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ การอนุญาตตามพระราชบัญญัติอำนวยการ ความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย มีการ เรียก รับสินบนในตรวจแบบแปลนก่อสร้างเพื่อออกใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาตก่อสร้าง อาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือ รื้อถอนอาคาร)	๖ ระดับปานกลาง	- ผู้บริหารกำชับให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเคร่งครัดและปฏิบัติตามตาม พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ - หากพบการร้องเรียนที่เกิดขึ้นจากการออกใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาต ก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคารหรือรื้อถอนอาคาร) จะทำการดำเนิน โทษตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ - จัดทำช่องทางยื่นขอใบอนุญาต อ.๑ (ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลง อาคาร หรือรื้อถอนอาคาร) ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ผ่านระบบ E – Service เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ป้องกันการเรียกรับสินบน - จัดทำและเผยแพร่คู่มือการให้บริการสำหรับผู้รับบริการผ่านเว็บไซต์หลัก ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย เพื่อให้ผู้รับบริการจะได้ทราบวิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมของงานที่มารับบริการ - เผยแพร่คู่มือแนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ และช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบของ เจ้าหน้าที่ ให้ผู้มาติดต่อราชการรับทราบในหลากหลายช่องทาง

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ	เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย มีการเรียกรับสินบนจากผู้ประกอบการในการตรวจสอบสถานประกอบการ ทำให้ได้รับ ใบอนุญาตสถานที่สะสมอาหารและร้านอาหาร หรือการต่อใบอนุญาตสถานที่ สะสมอาหารและร้านอาหาร	๓ ระดับต่ำ	- จัดทำคู่มือหรือมาตรการการปฏิบัติ เพื่อรองรับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับ - จัดทำคู่มือสำหรับบริการประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาทำความเข้าใจก่อนการขออนุญาต / และการขอต่อใบอนุญาต - มีการเผยแพร่คู่มือทั้งสองฉบับผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เช่น website ของเทศบาล , facebook ของเทศบาล เป็นต้น - จัดทำแผ่นพับ อินโฟกราฟิก ป้ายประชาสัมพันธ์ ข้อมูลแบบง่าย ๆ ขึ้น เพื่อเป็นการบริการประชาชน และเพื่อดึงดูดความสนใจใน การศึกษาข้อมูล - เผยแพร่คู่มือแนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ และช่องทางในการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิ ชอบของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้มาติดต่อราชการรับทราบในหลากหลาย ช่องทาง - ประกาศเจตนารมณ์ No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ และให้ เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลห้วยป่าหวาย ถือปฏิบัติ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง	เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับสินบนเพื่อให้ได้รับการคัดเลือกคู่ค้าหรือคู่สัญญา ๒.เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนเพื่อล่อลวงสเปคคุณสมบัติเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ ที่มีจัดซื้อจัดจ้าง	๓ ระดับต่ำ	- มีการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน - จัดทำมาตรฐานการประกาศการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุที่ชัดเจน ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ - ผู้บังคับบัญชาควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในสังกัด
๔.งานบริหารงานบุคคล	เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่นในการสรรหาการโอน -ย้าย และการเลื่อนระดับ	๓ ระดับต่ำ	- จัดทำประกาศ และขั้นตอนในการสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง และประกาศประชาสัมพันธ์ให้รับทราบโดยทั่วกัน